

Sygn. akt VIII U 1207/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy S. Ś. (Ś.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wymiar składki na ubezpieczenie wypadkowe

na skutek odwołania S. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 11 czerwca 2015 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdza, że stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązujące odwołującego w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2014 r. do 31 marca 2015 r. nie ulega podwyższeniu o 50%.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt VIII U 1207/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 czerwca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. podwyższył płatnikowi składek S. Ś. o 50% stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od 1 kwietnia 2014r. do 31 marca 2015r. i ustalił ją w wysokości 2,90% podstawy wymiaru. W uzasadnieniu decyzji ZUS podał, że płatnik składek, który zgłosił do ubezpieczeń społecznych średnio 6, wykazywał w dokumentacji rozliczeniowej za okres wskazany w decyzji zaniżoną stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,47% podstawy jej wymiaru w związku z czym, zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych należało wymierzyć składkę w wysokości 150%.

W odwołaniu od powyższej decyzji S. Ś. domagał się jej uchylenia i niewymierzania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne za okres sporny w wysokości 150% podstawy jej wymiaru. W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazał, iż art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych daje organowi rentowemu możliwość podwyższenia stopy procentowej składki

na ubezpieczenie wypadkowe wyłącznie w przypadku nieprzekazania mu przez płatnika danych lub przekazania nieprawdziwych danych, o których mowa w art. 31 ustawy tj. danych mających wpływ na ustalenie stawki procentowej tej składki. Tymczasem w przypadku płatnika składek nieprawidłowość polegała na podaniu w deklaracjach nieprawidłowej stawki ubezpieczenia wypadkowego, co było wynikiem niezamierzonego błędu obsługującego płatnika składek biura rachunkowego. Odwołujący podniósł iż regularnie i terminowo opłacał składki i nie przekazywał organowi rentowemu nieprawdziwych danych, wobec czego nie można mu przypisać świadomego działania, zaś samo zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, bez wyraźnie określonej w art. 34 ust. 1 ustawy przyczyny, nie wchodzi w zakres regulacji tego przepisu.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie. ZUS podtrzymał dotychczasowe stanowisko wskazując, iż prawidłowa wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w okresie spornym powinna wynosić w przypadku płatnika składek 1,93% podstawy jej wymiaru. W przedmiotowej sprawie płatnik wykazywał zaniżoną stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,47%, wobec czego zasła podstawa do jej podwyższenia o 50%.

Sąd ustalił co następuje:

Płatnik składek S. Ś. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług transportowych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 11 czerwca 2015r. (...) Oddział Z. podwyższył płatnikowi składek o 50% stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres składkowy od 1 kwietnia 2014r. do 31 marca 2015r. i ustalił ją w wysokości 2,90% podstawy wymiaru.

ZUS wskazał, iż w dokumentacji rozliczeniowej za okres sporny płatnik składek wykazał zaniżoną stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,47% podstawy jej wymiaru, w związku z czym, zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych należało wymierzyć składkę w wysokości 150%.

Sąd ustalił, iż w deklaracjach rozliczeniowych ZUS DRA za okres od kwietnia 2014r. do marca 2015r. płatnik składek wykazywał ubezpieczonych w liczbie od 5 do 7 osób.

W deklaracjach rozliczeniowych ZUS DRA za okres od kwietnia 2014r. do marca 2015r. płatnik składek wykazał zaniżoną stopę składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 1,47%.

Bezsporne było, że płatnik składek w deklaracjach ZUS wskazywał prawidłową liczbę ubezpieczonych oraz rodzaj działalności wg (...).

Bezsporne było również, iż prawidłowa wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek w okresie od kwietnia 2014r. do marca (...) wynosiła 1,93% podstawy wymiaru.

Sąd ustalił, iż S. Ś. od 13 lat korzysta z usług Biura (...) w Z. prowadzonego przez D. Z.. Biuro (...) prowadzi pełną obsługę działalności gospodarczej płatnika składek w zakresie kontaktów z Urzędem Skarbowym i ZUS, w tym w zakresie obliczania należnych składek i sporządzania deklaracji rozliczeniowych do ZUS.

Zaniżenie składki na ubezpieczenie wypadkowe było wynikiem błędu programu rachunkowego w związku z jego aktualizacją lub wynikiem błędnego wprowadzenia wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe do programu komputerowego przez pracownika Biura (...). Przed okresem spornym płatnik składek zatrudniał ponad 10 pracowników i miał indywidualnie ustaloną składkę na ubezpieczenie wypadkowe.

Po wydaniu zaskarżonej decyzji, wysokość składki na ubezpieczenie wypadkowe została skorygowana do wysokości 1,93% podstawy wymiaru.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie akt organu rentowego oraz zeznania świadka D. Z. (zapis rozprawy z dnia 28 kwietnia 2016r. min. 01.56 i n. k.23).

Zebrane dowody Sąd ocenił jako spójne, logiczne, w pełni wiarygodne i mogące być podstawą ustaleń faktycznych. Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie płatnika składek zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią sporną w sprawie niniejszej jest zasadność podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe o 50% w myśl art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Powyższe kwestie reguluje ustawa z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t. j. Dz.U. z 2015r. poz. 1242).

Zgodnie z art. 28 ust. 1 tej ustawy stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek zgłaszającego do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych wynosi 50 % najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy dla grup działalności, zgodnie z zasadami określonymi w art. 30.

W myśl art. 30 ust. 1 ustawy, stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grupy działalności ustala się w zależności od kategorii ryzyka ustalonej dla tej grupy.

W myśl ust. 2 kategorię ryzyka dla grupy działalności ustala się w zależności od ryzyka określonego wskaźnikami częstości:

- 1)poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem;
- 2)poszkodowanych w wypadkach przy pracy śmiertelnych i ciężkich;
- 3)stwierdzonych chorób zawodowych;
- 4)zatrudnionych w warunkach zagrożenia.

W myśl ust. 3 wpływ każdego ze wskaźników częstości, o których mowa w ust. 2, na ustalenie kategorii ryzyka dla grupy działalności jest równy.

Zgodnie z ust. 4 kategorię ryzyka dla grupy działalności ustala się w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego za trzy ostatnie lata kalendarzowe, dostępne w dniu 31 stycznia danego roku. Zgodnie zaś z ust. 5 kategorię ryzyka dla grup działalności ustala się na okres nie dłuższy niż 3 lata składkowe.

Natomiast po myśli art. 34 ust 1 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, jeżeli płatnik składek nie przekaże danych lub przekaże nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

W myśl ust 2 jeżeli płatnik składek nie przekaże danych lub przekaże nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zawyżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych.

Zgodnie z ust. 3 przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do płatników składek, o których mowa w art. 28 ust. 1 i art. 33 ust. 1 i 2, którzy nieprawidłowo ustalili liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności, przy czym, jeżeli płatnik składek stwierdzi nieprawidłowość, obowiązany jest on ponownie ustalić stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe we własnym zakresie.

W przypadku, o którym mowa w ust. 1 i 2, płatnik składek zobowiązany jest złożyć brakującą informację lub dokonać korekty nieprawidłowej informacji (ust. 4).

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, iż do płatnika składek w niniejszej sprawie zastosowano art. 34 ust. 1 ustawy w związku z treścią ust. 3 tego przepisu, pozwalającego na podwyższenie o 50% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe również do płatnika składek o których mowa w art. 28 ust. 1 i art. 33 ust. 1 i 2 tj. który zgłasza do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych. Przy czym z treści art. 34 ust. 3 wynika wprost, że przepis ust. 1 i 2 znajdzie zastosowanie do płatników, którzy nieprawidłowo ustalili liczbę ubezpieczonych lub grupę działalności. Sąd zwraca uwagę, iż dla płatników składek wymienionych w art. 28 ust. 1 ustawy, pozostałe wskaźniki mające wpływ na ustalenie wysokości stopy procentowej składające się na kategorię ryzyka dla tej grupy działalności, określa się wg. danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W przedmiotowej sprawie nie doszło do przekazania przez płatnika składek błędnych danych zarówno odnośnie klasyfikacji prowadzonej działalności gospodarczej jak i co do liczby ubezpieczonych. Płatnik składek poprawnie podał te informacje, co nie jest kwestią sporną.

Płatnik składek nie przekazał zatem do ZUS nieprawidłowych danych tj. wprowadzających Zakład w błąd, ani też nie zataił danych istotnych. Natomiast płatnik składek błędnie ustalił tj. w istocie zaniżył obowiązującą go wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w miesiącach od kwietnia 2014r. do marca 2015r. Błąd ten był niezamierzony i niezawiniony przez płatnika składek a powstał w wyniku niezamierzonego działania obsługującego płatnika składek Biura (...). Nadto po wdaniu zaskarżonej decyzji błąd został skorygowany.

W ocenie Sądu, zniżenie przez płatnika obowiązującej go wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe nie wyczerpuje hipotezy normy prawnej zawartej w art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej w związku z treścią art. 34 ust. 3 ustawy, gdyż nie było ono wynikiem podania nieprawdziwych informacji lub ich zatajenia.

A zatem nie jest zasadne ustalenie przez organ rentowy stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w wysokości 150 % i ustalenie jej w wysokości 2,90% podstawy wymiaru – w myśl art. 34 ust.1.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela w pełni stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach, prezentowane w wydanym w analogicznej sprawie wyroku z dnia 25 listopada 2008r. w sprawie III AUa 1163/08 (LEX nr 552000), zgodnie z którym: „odprowadzenie składki w zaniżonej wysokości nie prowadzi automatycznie do możliwości nałożenia na płatnika przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych sankcji określonej w art. 34 ust. 1 ustawy z 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych”.

Pogląd ten został również potwierdzony w uzasadnieniu do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011r. (II UZP 1/11, LEX nr 749835), który wskazał, iż „przekazywanie przez płatnika do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych składki w wysokości niższej od wymaganej, jeśli wynika ono z innych powodów niż nieprawidłowe ustalenie liczby osób zgłoszonych do ubezpieczenia społecznego (np. matematycznej pomyłki w wyliczeniu kwoty składki, wadliwego "przeimportowania" danych do programu komputerowego) nie wyczerpuje hipotezy normy art. 34 ust. 3 w związku z ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z 2002r. i nie implikuje skutku objętego jej dyspozycją”.

Sąd orzekający wskazuje, że nawet w przypadku podania przez płatnika składek nieprawidłowych danych, które ma obowiązek podać, zastosowanie sankcji przewidzianej w art. 34 ust. 1 ustawy nie ma charakteru absolutnego, a zależy od możliwości przypisania winy płatnikowi składek. Pogląd taki znajduje odzwierciedlenie w orzecznictwie. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 listopada 2013r. II UK 147/13 (LEX nr 1396514) „użyte w art. 34 ust.

1 ustawy z 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych sformułowanie "ustala" należy rozumieć w ten sposób, że Zakład jest wprawdzie zobligowany do nałożenia przewidzianej w tym przepisie sankcji, ale dopiero wtedy gdy stwierdzi fakt nieprzekazania mu danych lub przekazania nieprawdziwych danych, o których mowa w art. 31, a płatnik składek nie wykaże, iż nieprzekazanie przez niego danych lub przekazanie nieprawdziwych danych nastąpiło, mimo zachowania należytej staranności, to znaczy jest następstwem okoliczności, za które on nie odpowiada". Jak wskazał Sąd Najwyższy celem tej instytucji jest zdyscyplinowanie płatników składek do należytego wykonywania ciążących na nich obowiązków. Dlatego też ich zastosowanie ma sens wówczas, gdy - przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności - można przewidywać, że spełnią one lub mogą spełnić założony przez ustawodawcę, dyscyplinujący cel. W przypadku stosowania obu wymienionych instytucji powinien być wzięty pod uwagę stosunek płatnika składek do realizacji ustawowych obowiązków, w tym także jego zachowanie po stwierdzeniu nieprawidłowości w dotychczasowym działaniu.

Sąd rozpoznający sprawę wskazuje, iż tym bardziej omawiana sankcja nie może być zastosowana w sytuacji, gdy nie doszło do przekazania przez płatnika składek nieprawdziwych danych.

Dodatkowo Sąd wskazuje, iż zaskarżona decyzja, wydana w dniu 11 czerwca 2015r. podwyższająca płatnikowi składek o 50% stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres od 1 kwietnia 2014r. do 31 marca 2015r. dotyczy poprzedniego okresu składkowego.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela stanowisko prezentowane w uzasadnieniu do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 maja 2013r. III AUa 1389/12 (LEX nr 1324689), iż przepisy ustawy wypadkowej, nie przewidują ustalenia stopy procentowej za lata ubiegłe. Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał na treść art. 27 omawianej ustawy, zgodnie z którym stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy, który z kolei w art. 2 pkt. 8 ustawy został zdefiniowany jako okres obowiązywania stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe należnych za okres od dnia 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca następnego roku.

Podobnie stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 17 grudnia 2013r. sygn. III AUa 341/13 (LEX nr 1487619), w którym wskazał, iż „niedopuszczalne jest podwyższenie przez ZUS stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za poprzedni rok składkowy po jego upływie (w trakcie kolejnego roku składkowego)”.

Mając zatem wszystkie powyższe względy na uwadze Sąd – na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca odwołującego w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2014r. do 31 marca 2015r. nie ulega podwyższeniu o 50%.

(-) SSO Jolanta Łanowy